

سرشناسه: مصلايي، محسن

عنوان: تاريخ کنکور

مشخصات نشر: تهران: انتشارات بين المللی گاج: ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهري: ۲۳۶ ص جدول.

فروست: اين کتاب از مجموعه کتاب های خط ویژه گاج می باشد.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۹-۴۳۴-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیپای مختصر.

شماره ی کتابشناسی ملی: ۴۵۶۹۶۸۱

[ناشر: انتشارات بين المللی گاج]

[مدیر مسئول: مهندس ابوالفضل جوکار]

[واحد پژوهش و برنامه ریزی کتاب های: خط ویژه]

[مدیران تألیف: علیرضا مزرعتی - مهندس علیرضا شعبانی نصر]

[عنوان کتاب: تاريخ کنکور]

[مؤلف: محسن مصلايي]

[برنامه ریزی و امور اجرایی: حکیم رجبی]

[ویراستاران علمی: شهلا داهی - نسرين يوسفی قهبي]

[ویراستاران فنی: سحر رجبلیان - انسيه پارسا فر]

[سرپرست واحد فنی و گرافیک: صغری قربانی]

[صفحه آرایی: محمد يوسفی - فهيمه طلايي]

[حروف نگاران: نرگس خانکی]

[طراح شکل: سمیه اعظمی] + [طراح جلد: منصور سمواتی]

[آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: گاج] + [لیتوگرافی: امین]

[چاپخانه و صحافی: صبح فردا] + [ناظر چاپ: علی مزرعتی]

[نوبت چاپ: اول (۱۳۹۶)] + [شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه]

[دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین چهار راه ولیعصر(عج) و خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹]

[تلفن: ۰۲۱ - ۶۴۲۰]

[سرویس پیام کوتاه (SMS): ۱۰۰۰۴۲۵] + [صندوق پستی: ۳۷۷ - ۱۳۱۴۵]

[پایگاه اینترنتی: www.gaj.ir]

[قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان]

دوست عزیز جهت آگاهی از آخرین اخبار و اطلاعات کتاب های منتشر شده لطفاً پایه و رشته ی تحصیلی خود را به شماره ی SMS، ۱۰۰۰۴۲۵ نمایید.

توجه: به موجب ماده ی ۵ قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱ کلیه ی حقوق این کتاب برای انتشارات بين المللی گاج محفوظ می باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی مق استفاده از آن را ندارد و متخلفین به موجب این قانون تمت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

مقدمه مؤلف

به نام خدا

دوست کنکوری من سلام، خدا قوت

مدتها بود به این مسئله فکر می‌کردم که چرا داوطلبان کنکور سراسری در این حد به درس تاریخ لطف دارن! در این حد که حتی یکبار هم کامل نمی‌خوننش یا دیگه اگه بخوان خیلی بهش لطف کنن یک دور روزنامه‌وار می‌خونن که اون هم ممکنه ۱۰ تا ۲۰ درصد شاید بتونه براشون آورده کنکوری داشته باشه.

بعد از این همه مکاشفه به این نتیجه رسیدم که حجم خیلی مهمه!!

کتاب‌های تاریخی که باید برای کنکور مطالعه بشه حدوداً ۶۴۰ صفحه است که واقعاً حجم زیادیه، بنابراین شروع کردم به نوشتن کتابی که الان در دست شماست.

توی این کتاب سعی کردم من به‌عنوان دبیر تاریخ که تمام طول عمر تدریس خودم رو وقف این درس کردم و سال‌های کنکور زیادی رو پشت سر گذاشتم و کلی نکته و راهکار به‌دست آوردم، تمام نکات مهم که میشه بدون خوندن دقیق و ریز کتاب‌های پر حجم درسی به دست آورد رو جمع‌آوری کنم؛ بنابراین این کتاب بسیار مناسب برای دو دسته از بچه‌هاست: اونایی که تو مراحل آخر مطالعه و در حال جمع‌بندی هستن و اونایی که تازه می‌خوان تاریخ رو شروع کنن و این کتاب بهشون کمک می‌کنه که سریع ناامید نشن و قید تاریخ رو نزنن.

طی تحقیقی که من انجام دادم و نتایجشو توی صفحات بعد براتون آوردم، یه سری درس‌ها تا حالا تو کنکور سؤال نداشتن، برعکس برخی از دروس هر سال تکرار شدن؛ ملاک من هم برای طرح تست در این کتاب همین آمار تست‌ها بوده. برای مطالعه این کتاب پیشنهاداتی هم دارم که می‌تونه نقشه راه مطالعه شما باشه.

اگر وقت دارید به نظر من برای درس تاریخ بهترین راه مطالعه، خلاصه‌برداریه، اما اگه زمان ندارید بهترین کار اینه که اول درسنامه رو بخونین بعد سراغ تست‌های نکته‌دار برید. زیر تست‌های هر صفحه، پاسخنامه اون‌ها ذکر شده، فقط امیدوارم که حتماً بعد از اتمام همه تست، اون‌ها رو نگاه کنین.

تمام تلاش من توی این کتاب این بوده که با خلاصه کردن دروس تحت عنوان جداول و نمودارها شرایط یادگیری آسون‌تر اون‌ها برای شما فراهم کنم. در آخر به رسم ادب قصد دارم تشکر کنم از کسانی که منو در این راه همراهی کردند. در ابتدا از خانواده‌ام تشکر می‌کنم که من را همراهی و یاری کردند. سپس کمال تشکر را از آقایان مهندس علیرضا شعبانی نصر و علیرضا مزرعتی مدیران تألیف واحد خط ویژه انتشارات بین‌المللی گاج، آقای حکیم رجبی مسئول هماهنگی و برنامه‌ریزی کتاب دارم که به من اعتماد کردند و اجازه همکاری دادند، امیدوارم در تمام مراحل زندگی به موفقیت‌های بزرگ دست پیدا کنند.

ضمناً از خانم‌ها فائزه سادات کاظمی و زینب هوشی سادات که در جمع‌آوری این کتاب یاری‌گر بنده بودند تشکر می‌کنم. در آخر از جناب آقای سید مصطفی احمدی رتبه ۱۱۸ کنکور سراسری ۹۵ که در تدوین و ویرایش محتوایی و فنی این کتاب تلاش شبانه روزی داشتند و نقش مهمی در اتمام به‌موقع کتاب ایفا کردند قدردانی می‌کنم.

بودجه بندی سؤالات کنکور

پیش دانشگاهی

نام درس	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵
۱) انسان و تاریخ						X		X	X
۲) زمان و اهمیت آن در تاریخ		X	X	X			X		
۳) جغرافیا بستر تحولات تاریخی		X			X			X	
۴) دنیای پر رمز و راز افسانه‌ها و حماسه‌ها				X		X	X		
۵) آثار باستانی، مرز تاریخ و روشن تاریخ					X			X	X
۶) سکه‌ها آینه گذشته‌ها									
۷) هنر و تاریخ		X		X	X	X			X
۸) ادبیات و تاریخ			X	X			X	X	
۹) سفرنامه، گشت‌وگذار در سرزمین‌ها									
۱۰) زندگی‌نامه‌ها و تاریخ						X			X
۱۱) اسناد تاریخی			X						X
۱۲) نشریه‌ها و تاریخ‌نویسی				X				X	
۱۳) مورخان و تاریخ ایران					X	X			
۱۴) مورخان و تاریخ جهان						X			X

سال سوم

نام درس	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵
۱) تحولات مذهبی، فکری و علمی اروپا در قرون جدید							X	X	
۲) تحولات سیاسی اروپا در قرون جدید (سده‌های ۱۶ و ۱۷ م)						X			
۳) تحولات سیاسی آمریکا و اروپا در قرون جدید (سده ۱۸ م)									
۴) آخرین امپراتوری‌های مسلمان				X					X
۵) اروپا و آمریکا در قرن نوزدهم									
۶) آفریقا و آمریکای لاتین در قرن نوزدهم: نبرد علیه استعمار					X		X		
۷) آسیا در قرن نوزدهم: مقاومت در برابر استعمار								X	X
۸) جنگ جهانی اول (۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ م.)									
۹) جهان در میان دو جنگ (۱۹۱۸ - ۱۹۳۹ م.)									
۱۰) جنگ جهانی دوم (۱۹۳۹ - ۱۹۴۵ م.)									X
۱۱) عصر جنگ سرد (۱۹۴۵ - ۱۹۸۹ م.)						X			
۱۲) ایران در عصر صفویه								X	X
۱۳) ایران از سقوط صفویه تا پایان حکومت زندیه							X		
۱۴) اوضاع سیاسی و اداری ایران در عصر قاجار									
۱۵) روابط خارجی ایران در دوره قاجار								X	X
۱۶) اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ایران در دوران قاجار					X	X			

		X							
X	X			X	X				X
					X	X			
			X						
X	X								

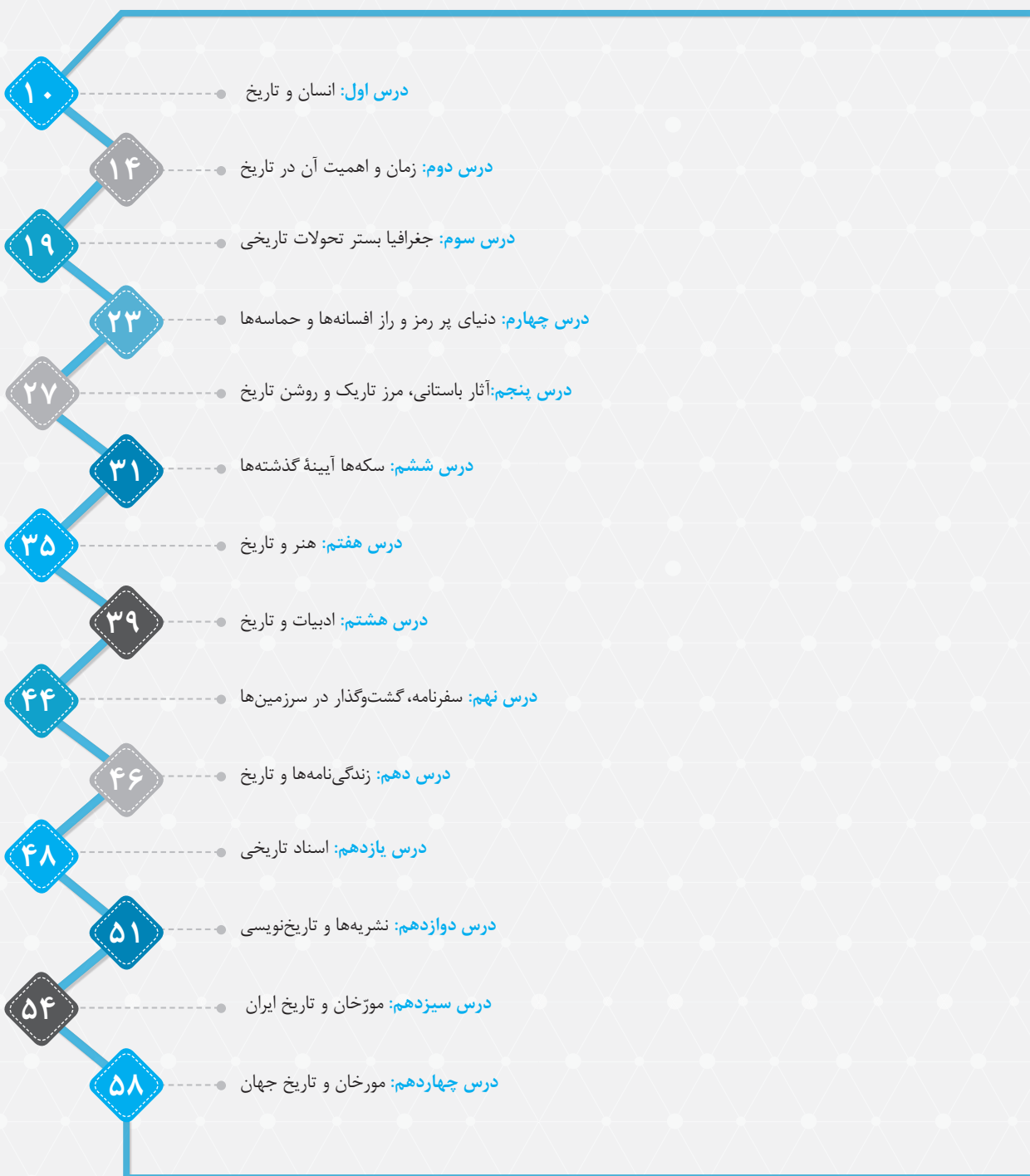
۱۷	زمینه‌های انقلاب مشروطیت ایران
۱۸	انقلاب مشروطیت ایران
۱۹	دخالت‌های روسیه و انگلستان در ایران
۲۰	ایران در دوران سلطنت رضاشاه
۲۱	اوضاع ایران از اشغال متفقین تا کودتای ۲۸ مرداد
۲۲	نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی (ره)
۲۳	تداوم مبارزه علیه رژیم پهلوی (۱۳۴۳-۱۳۵۶ ش.)
۲۴	انقلاب اسلامی ایران
۲۵	ایران در دوران جمهوری اسلامی
۲۶	هشت سال دفاع مقدس

سال دوم

۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱	۹۰	۸۹	۸۸	۸۷
	X							
	X	X		X		X		
					X			
X			X					
X		X						
			X					
				X				
		X					X	
X					X	X		
	X							
			X					
		X		X				
					X	X		
X	X							
X								
		X				X		
			X	X				X

نام درس	
۱	تاریخ چیست و مورخ کیست؟
۲	تمدن در «میان دو رود»
۳	مصر، هدیه نیل
۴	سرزمین و مردم ایران قبل از آریایی‌ها
۵	تلاش برای زیستن: آریایی‌ها مهاجرت تا تشکیل حکومت
۶	هخامنشیان
۷	یونان و روم
۸	اشکانیان
۹	ساسانیان
۱۰	طلوع اسلام
۱۱	اسلام در مدینه
۱۲	عصر خلفای نخستین
۱۳	خلافت امویان
۱۴	خلافت عباسیان
۱۵	ورود اسلام به ایران
۱۶	ایران در مسیر استقلال، شکل‌گیری حکومت‌های ایرانی
۱۷	ایران از غزنویان تا مغولان
۱۸	ایران از مغول تا صفویه
۱۹	فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی (از ورود اسلام به ایران تا تأسیس حکومت صفوی)
۲۰	اوضاع اجتماعی و اقتصادی ایران (از ورود اسلام تا تأسیس حکومت صفوی)
۲۱	اروپا در قرون وسطا
۲۲	جنگ‌های صلیبی
۲۳	رنسانس در اروپا

فهرست مطالب تاریخ شناسی (پیش دانشگاهی)

فهرست مطالب تعالیه تاریخ ایران و جهان ۲- (سال سوم)

بخش اول: تاریخ جهان در قرون جدید و معاصر

- **درس اول:** تحولات مذهبی، فکری و علمی اروپا در قرون جدید ۶۳
- **درس دوم:** تحولات سیاسی اروپا در قرون جدید (سده‌های ۱۶ و ۱۷ م.) ۶۶
- **درس سوم:** تحولات سیاسی آمریکا و اروپا در قرون جدید (سده ۱۸ م.) ۷۰
- **درس چهارم:** آخرین امپراتوری‌های مسلمان ۷۲
- **درس پنجم:** اروپا و آمریکا در قرن نوزدهم ۷۶
- **درس ششم:** آفریقا و آمریکای لاتین در قرن نوزدهم؛ نبرد علیه استعمار ۷۹
- **درس هفتم:** آسیا در قرن نوزدهم؛ مقاومت در برابر استعمار ۸۲
- **درس هشتم:** جنگ جهانی اول (۱۹۱۴-۱۹۱۸ م.) ۸۵
- **درس نهم:** جهان در میان دو جنگ (۱۹۱۸-۱۹۳۹ م.) ۸۹
- **درس دهم:** جنگ جهانی دوم (۱۹۳۹-۱۹۴۵ م.) ۹۲
- **درس یازدهم:** عصر جنگ سرد (۱۹۴۵-۱۹۸۹ م.) ۹۴

بخش دوم: تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر

- **درس دوازدهم:** ایران در عصر صفویه ۹۸
- **درس سیزدهم:** ایران از سقوط صفویه تا پایان حکومت زندیه ۱۰۲
- **درس چهاردهم:** اوضاع سیاسی و اداری ایران در عصر قاجار ۱۰۵
- **درس پانزدهم:** روابط خارجی ایران در دوره قاجار (از آغاز تا پایان عصر ناصرالدین شاه) ۱۰۹
- **درس شانزدهم:** اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ایران در دوران قاجار (از آغاز حکومت تا انقلاب مشروطه) ۱۱۳
- **درس هفدهم:** زمینه‌های انقلاب مشروطیت ایران ۱۱۷
- **درس هجدهم:** انقلاب مشروطیت ایران ۱۱۹
- **درس نوزدهم:** دخالت‌های روسیه و انگلستان در ایران (از انقلاب مشروطه تا کودتای ۱۲۹۹) ۱۲۲
- **درس بیستم:** ایران در دوران سلطنت رضاشاه ۱۲۴
- **درس بیست و یکم:** اوضاع ایران از اشغال متفقین تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۲۷
- **درس بیست و دوم:** نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) ۱۳۰
- **درس بیست و سوم:** تداوم مبارزه علیه رژیم پهلوی (۱۳۴۳-۱۳۵۶ ش.) ۱۳۲
- **درس بیست و چهارم:** انقلاب اسلامی ایران ۱۳۴
- **درس بیست و پنجم:** ایران در دوران جمهوری اسلامی ۱۳۷
- **درس بیست و ششم:** هشت سال دفاع مقدس ۱۳۹

فهرست مطالب تاریخ ایران و جهان ۱- (سال دوم)

بخش اول: تاریخ و آغاز آن

- درس اول: تاریخ چیست و موزخ کیست؟ ۱۴۲

بخش دوم: جهان باستان

- درس دوم: تمدن در «میان دو رود» ۱۴۵
- درس سوم: مصر، هدیه نیل ۱۴۹
- درس چهارم: سرزمین و مردم ایران قبل از آریایی‌ها ۱۵۲
- درس پنجم: تلاش برای زیستن؛ آریایی‌ها از مهاجرت تا تشکیل حکومت ۱۵۷
- درس ششم: هخامنشیان ۱۶۰
- درس هفتم: یونان و روم ۱۶۳
- درس هشتم: اشکانیان ۱۶۸
- درس نهم: ساسانیان ۱۷۲

بخش سوم: ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ

- درس دهم: طلوع اسلام ۱۷۶
- درس یازدهم: اسلام در مدینه ۱۷۹
- درس دوازدهم: عصر خلفای نخستین ۱۸۴
- درس سیزدهم: خلافت امویان ۱۸۸
- درس چهاردهم: خلافت عباسیان ۱۹۳

بخش چهارم: ایران از ورود اسلام تا صفویان

- درس پانزدهم: ورود اسلام به ایران ۱۹۷
- درس شانزدهم: ایران در مسیر استقلال، شکل‌گیری حکومت‌های ایرانی ۲۰۰
- درس هفدهم: ایران از غزنویان تا مغولان ۲۰۵
- درس هجدهم: ایران از مغول تا صفویه ۲۰۸
- درس نوزدهم: فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی (از ورود اسلام به ایران تا تأسیس حکومت صفوی) ۲۱۲
- درس بیستم: اوضاع اجتماعی و اقتصادی ایران (از ورود اسلام به ایران تا تأسیس حکومت صفوی) ۲۱۸

بخش پنجم: اروپا در قرون وسطا و عصر رنسانس

- درس بیست و یکم: اروپا در قرون وسطا ۲۲۱
- درس بیست و دوم: جنگ‌های صلیبی ۲۲۴
- درس بیست و سوم: رنسانس در اروپا ۲۲۸

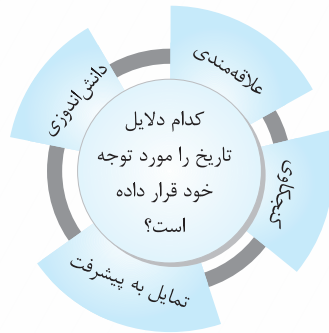

تاریخ شناسی

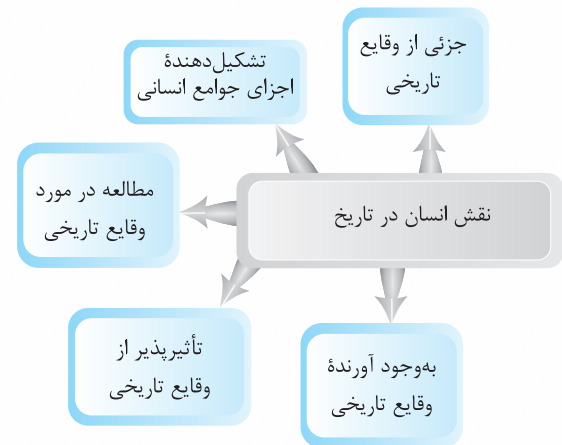
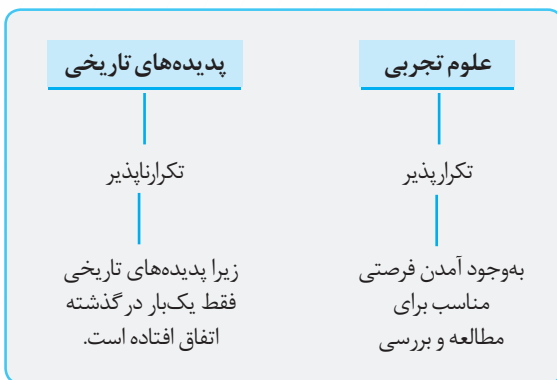
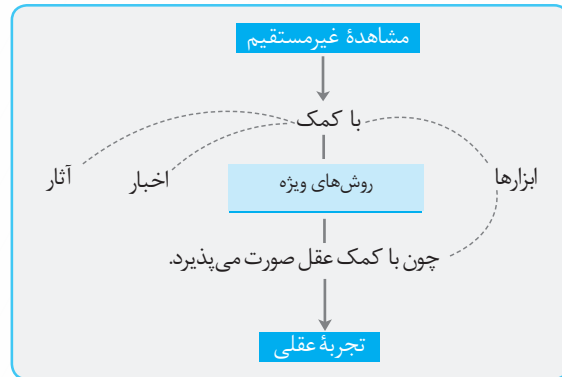
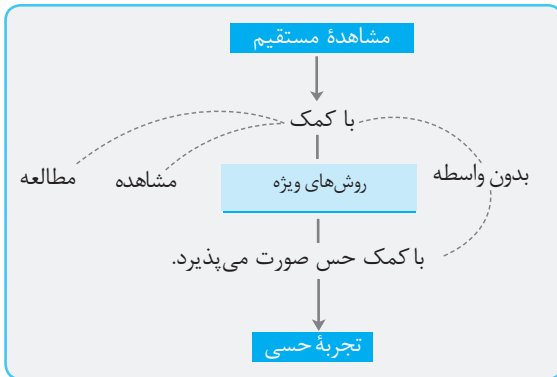
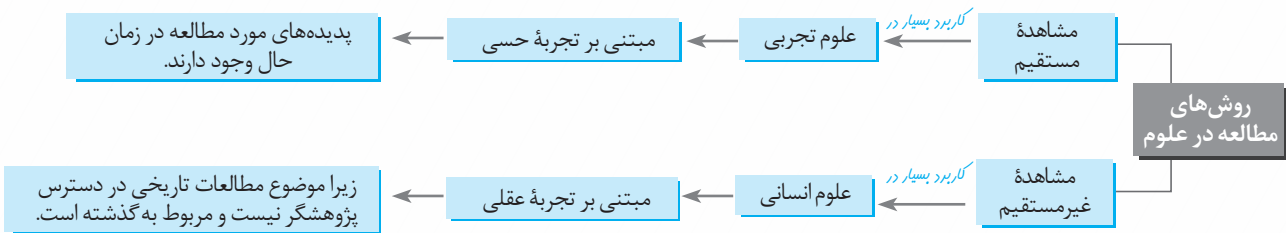
پیش‌دانشگاهی

درس اول: انسان و تاریخ

گذشته از دید همهٔ انسان‌ها یکسان نیست و همه با مطالعهٔ گذشته در پی دست‌یابی به هدفی واحد نیستند.

به چه دلیل نتایج حاصل از مطالعهٔ پدیده‌های تاریخی نسبی است؟ **زیرا** نتایج مطالعات تاریخی افراد مختلف دربارهٔ یک موضوع واحد کاملاً یکسان نیست و قضاوت‌ها با هم متفاوت‌اند.

درس چهاردهم: موزخان و تاریخ جهان

◀ نخستین گام موزخان برای بررسی تاریخ جهان ← دوره‌بندی این دوران طولانی از زندگی انسان است.

◀ با گسترش دانش بشر، اطلاعات تاریخی او نیز بیشتر شد.

◀ از ۵ قرن پیش با کشف راه‌های دریایی و شناختن قاره‌های ناشناخته، نگرش تاریخ بشر وسعت بیشتری یافت و تاریخ جهان نسبت به قبل **جهانی‌تر** شد.

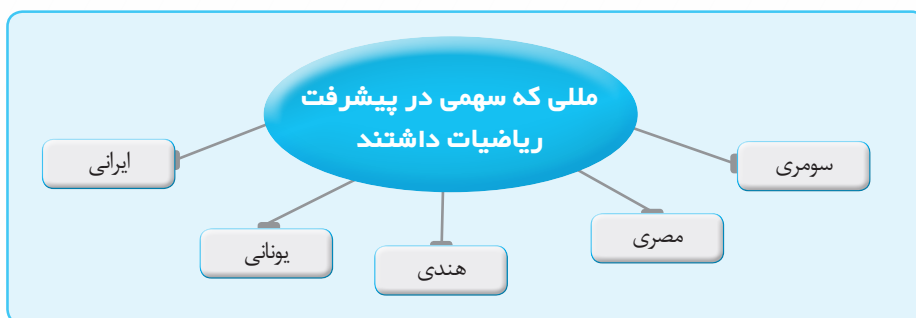
◀ به چه دلیل تاکنون تاریخ منصفانه‌ای در جهان نگاشته نشده است؟
وجود تعصبات فرقه‌ای، منافع سیاسی و اهداف و اغراض قومی بسیاری از موزخان اروپایی کوشیده‌اند که تاریخ اروپا را اساس و محور تاریخ تمامی جهان قلمداد کنند.

◀ تعلیمات ادیان الهی و تحقیقات علمی نشان داده است که انسان‌ها در فطرت و سرشت برابرند، به عبارت دیگر نوع انسان در «انسان بودن» دارای وحدت است.

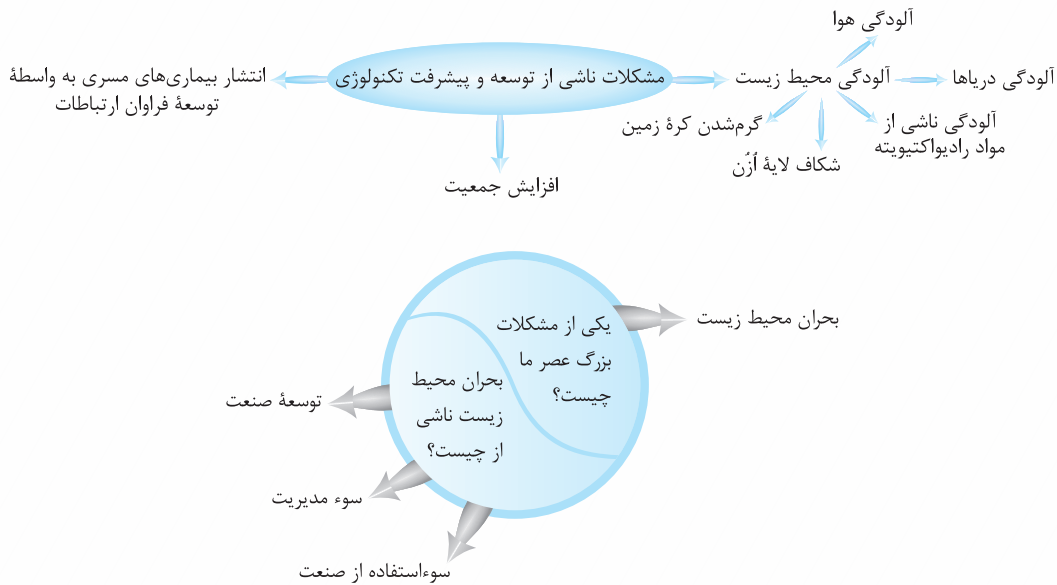
نکته تفاوت در سطح تمدن ملت‌ها به هیچ وجه ناقص برابری انسان نیست. تفاوت تا آنجا که باعث تحرك و تلاش گردد. مفید است. اما وقتی که موجب تبعیض و سلطه‌جویی شود. همکاری انسان و صلح و سازندگی را به جنگ و جدال تبدیل می‌کند.

چگونگی اختراع کاغذ ← ابتدا توسط چینی‌ها و به صورت پارچه‌ای ← سپس تکمیل آن توسط مسلمانان با استفاده از الیاف گیاهی ← و بعدها ← آموختن فن کاغذسازی از مسلمانان توسط اروپاییان و توسعه آن توسط مواد شیمیایی و ماشین‌آلات

◀ بیشتر تمدن‌های بزرگ، دین بزرگ یا پیامبر برگزیده را در کنار خود دارند، نظیر
اقوام سامی ← حضرت ابراهیم (ع) و انبیای بنی اسرائیل
آسیای غربی ← حضرت نوح (ع) و حضرت یونس (ع)
مصر ← حضرت یوسف (ع)

مسئله ماشینیسم یعنی چه؟ ← یعنی سلطه مقدرات ماشین بر مقتضیات انسان

خطر جمعیت برای جلوگیری از رشد و توسعه بدان اندازه است که آن را با اصطلاح انفجار جمعیت بیان می‌کند.

به‌طور کلی در زمینه جلوگیری از افزایش جمعیت، پیشرفت نسبی حاصل شده، اما در مقیاس کلان این کامیابی‌های موقتی چیزی جز به تأخیر انداختن بروز مشکلات نیست **بنابراین** ← چاره اصلی در یافتن راه‌های جدید، توسعه اقتصادی و بهبود مدیریت مالی و انسانی است.

◆ سوالات چهارگزینه‌ای ◆

(سراسری ۸۲)

۱ تمدن اروپایی با کدام عامل پیوند ناگسستنی دارد؟

- (۱) انقلاب فرانسه (۲) انقلاب صنعتی (۳) پذیرش مسیحیت (۴) رنسانس

۲ با استفاده از کدام روش مسلمانان فن کاغذسازی را با گرفتن از چینی‌ها تکمیل کردند؟

- (۱) به‌صورت پارچه‌ای (۲) مواد شیمیایی (۳) ماشین‌آلات (۴) الیاف گیاهی

۳ اگر تفاوت انسان‌ها از لحاظ اراده و توانایی‌های جسمی با میزان وحدت جامعه و قدرت مدیریت همراه گردد، چه نتایجی به‌دنبال خواهد داشت؟

- (۱) انحطاط اخلاقی در جوامع (۲) آشکار شدن اختلاف در پیشرفت جوامع (۳) حاکم شدن تمدنی جهانی به‌جای تمدن غربی (۴) بهبود مدیریت منابع مالی و انسانی در جوامع

(سراسری ۸۷)

۴ عاملی که در جوامع بشری سبب آشکار شدن اختلافات در پیشرفت میان آنان می‌گردد کدام است؟

- (۱) قدرت مدیریت (۲) مهاجرت اقوام (۳) فقدان وحدت درونی (۴) پای‌بند نبودن به ادیان

(سراسری ۸۵)

۵ به کدام علت نگرش تاریخ بشر گسترش و وسعت بیشتری یافت و تاریخ جهان نسبت به گذشته‌ها جهانی‌تر گردید؟

- (۱) کشف قاره‌های ناشناخته (۲) انقلاب صنعتی در اروپا (۳) تفاوت سطح تمدن‌ها در جهان (۴) تقسیم تاریخ به دوره‌های مختلف

(سراسری ۹۳)

۶ در چه حالتی در جوامع همکاری انسانی و صلح و سازندگی به جنگ و جدال تبدیل می‌گردد؟

- (۱) تعصبات فرقه‌ای (۲) تبعیض و سلطه‌جویی (۳) نبود وحدت در جامعه (۴) فقدان قدرت مدیریت

(سراسری ۸۸)

۷ مهم‌ترین مشکل بزرگ عصر ما که حاصل سوء مدیریت و سوء استفاده از صنعت می‌باشد کدام است؟

- (۱) تخریب فضای سبز (۲) انفجار جمعیت در آسیا (۳) انحطاط اخلاقی انسان‌ها (۴) بحران محیط زیست

پاسخ‌ها

تاریخ ایران و جهان ۲

سال سوم

درس اول: تحولات مذهبی، فکری و علمی اروپا در قرون جدید

- (۱) بیرون از آیین مسیحیت، دانش و رستگاری وجود ندارد.
 (۲) همه مسیحیان از مردم عادی تا پادشاهان رعایای کلیسایند. رهبری و هدایت رعایا توسط حضرت عیسی (ع) به پاپ واگذار شده بود.
 (۳) تفسیر و توضیح کتاب مقدس، آیین‌ها و احکام فقط باید از طریق کلیسا و رهبران آن صورت گیرد.

حاکمیت کلیسا در قرون وسطا بر چه اصولی استوار بود؟

پاپ ← عالی‌ترین مقام کلیسای کاتولیک

کلیسا برای تحکیم سلطه خویش و نابودی مخالفان از چه حربه‌هایی استفاده کرد؟

تکفیر

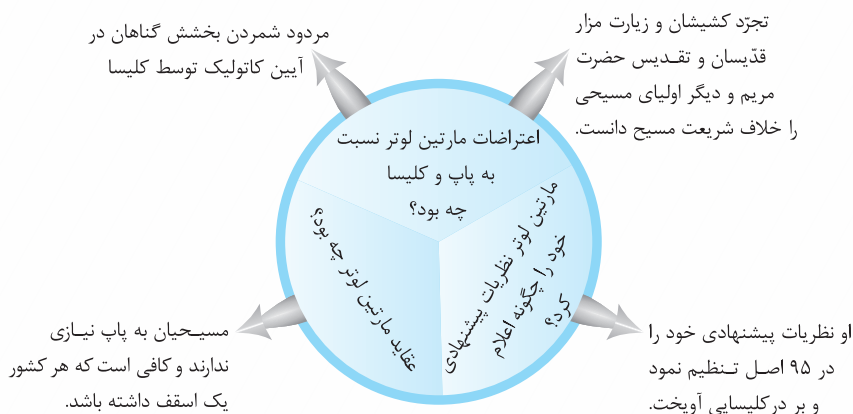
برپایی دادگاه تفتیش عقاید (انگیزیسیون)

- ← اندیشمندان اروپایی برای خروج از بن‌بست قرون وسطا، دست به مطالعه آثار علمی و فلسفی مسلمانان که به لاتین ترجمه شده بود، زدند.
 ← باگذشت چند دهه، اعتراضات علیه پاپ و افکار رسمی کلیسا گسترش یافت.

رهبران نهضت پروتستان

مارتین لوتر (۱۴۸۳-۱۵۴۶ م.)

جان کالون (۱۵۰۹-۱۵۶۴ م.)

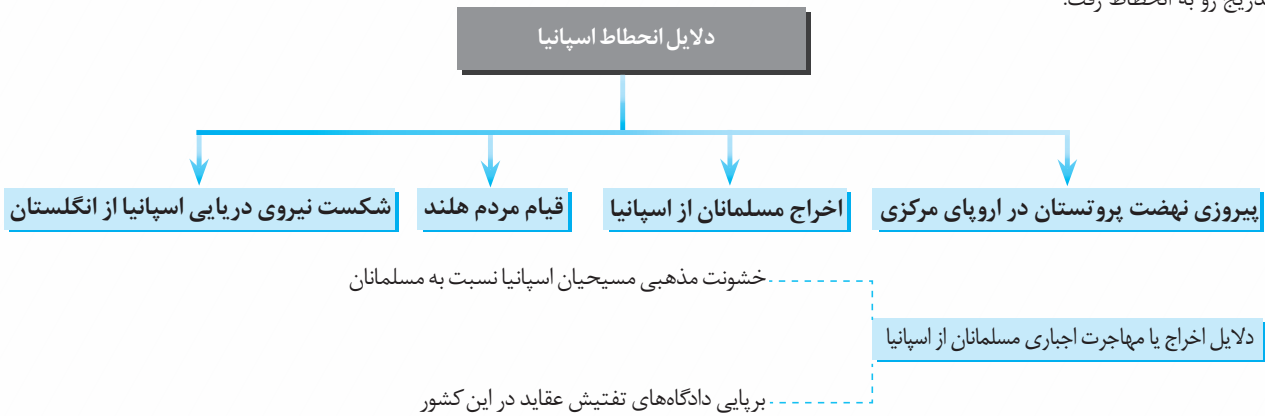

چگونگی شکل‌گیری نهضت پروتستان

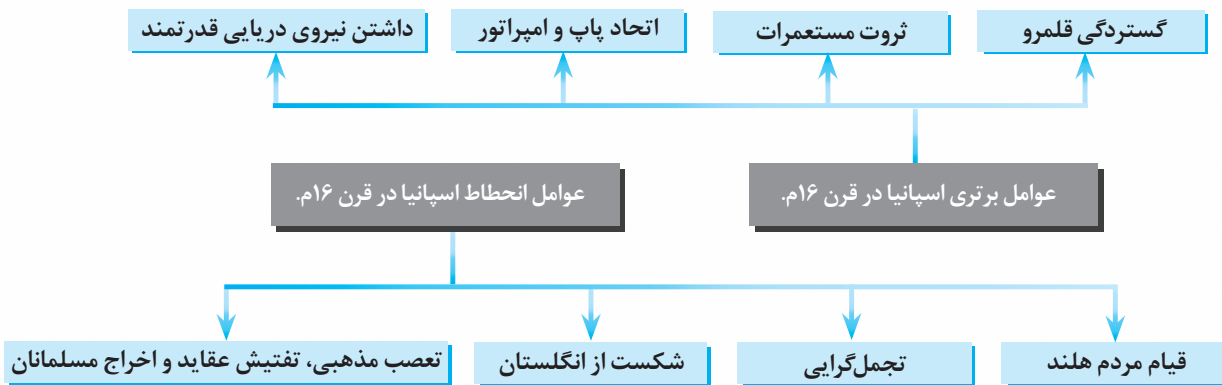
- در واکنش به اعتراضات **مارتین لوتر** ← دستور پاپ به امپراتور روم برای جلوگیری از تبلیغات لوتر ← حمایت شاهزادگان آلمانی از لوتر ← تکفیر لوتر توسط پاپ ← انداختن فرمان پاپ در آتش توسط لوتر **در پی آن** ← اعتراض طرفداران لوتر به تصمیمات مجلس شورای امپراتوری ← نامگذاری آنان به پروتستان، یعنی معترضان ← شکل‌گیری نهضت پروتستان در تاریخ دین مسیحی با اوج‌گیری نهضت پروتستان در **آلمان** ← پیروی دیگر کشورهای اروپایی از این نهضت ← پیدایش نهضتی در **سوئیس** تحت رهبری **جان کالون** ← کالون رهبری پاپ را قبول نداشت و به‌جای حکومت شاهزادگان به حکومتی شورایی متشکل از کشیشان و مؤمنان مسیحی برای اداره شهر و کلیسا معتقد بود.
 ← اعتقاد به حکومتی دینی ← و به پیروان خود ساده‌زیستی همراه با تلاش و کوشش اقتصادی را توصیه می‌کرد.

درس دوم: تحولات سیاسی اروپا در قرون جدید (سده های ۱۶ و ۱۷ م.)

- پس از شکست مسلمانان اندلس (اسپانیا و پرتغال) در سال ۱۴۹۲ م، اسپانیا بار دیگر به دست مسیحیان افتاد.
- در قرن ۱۶ م، اسپانیا تحت فرمانروایی **خاندان اتریشی هابسبورگ** قرار گرفت و به قدرتی بزرگ در اروپا تبدیل شد.
- شارلکن** مشهورترین فرمانروای این خاندان بود که به عنوان شاه اسپانیا، هلند و ... و نیز امپراتور مقدس روم بر بخش های وسیعی از اروپا و مستعمرات اسپانیا در قاره آمریکا تسلط یافت.
- شارلکن اتریش و نواحی مختلف آلمان و مجارستان را به برادرش فردیناند و اسپانیا، هلند و بخش هایی از جنوب ایتالیا را به پسرش، فیلیپ دوم، واگذار کرد.
- پادشاهان اسپانیا عموماً **کاتولیک های متعصبی** بودند که با مخالفان پاپ مانند **پروتستان ها، مسلمانان و یهودیان** با خشونت رفتار می کردند، اما اقتدار اسپانیا به تدریج رو به انحطاط رفت.

- در سال ۱۵۶۶ م، مردم سرزمین کوچک نیدرلند (هلند) علیه سلطه و نفوذ اسپانیایی ها برخاستند و آن ها را شکست دادند ← پیروزی مردم هلند بر اسپانیا ضربه ای شدید بر حیثیت و قدرت این کشور بود.

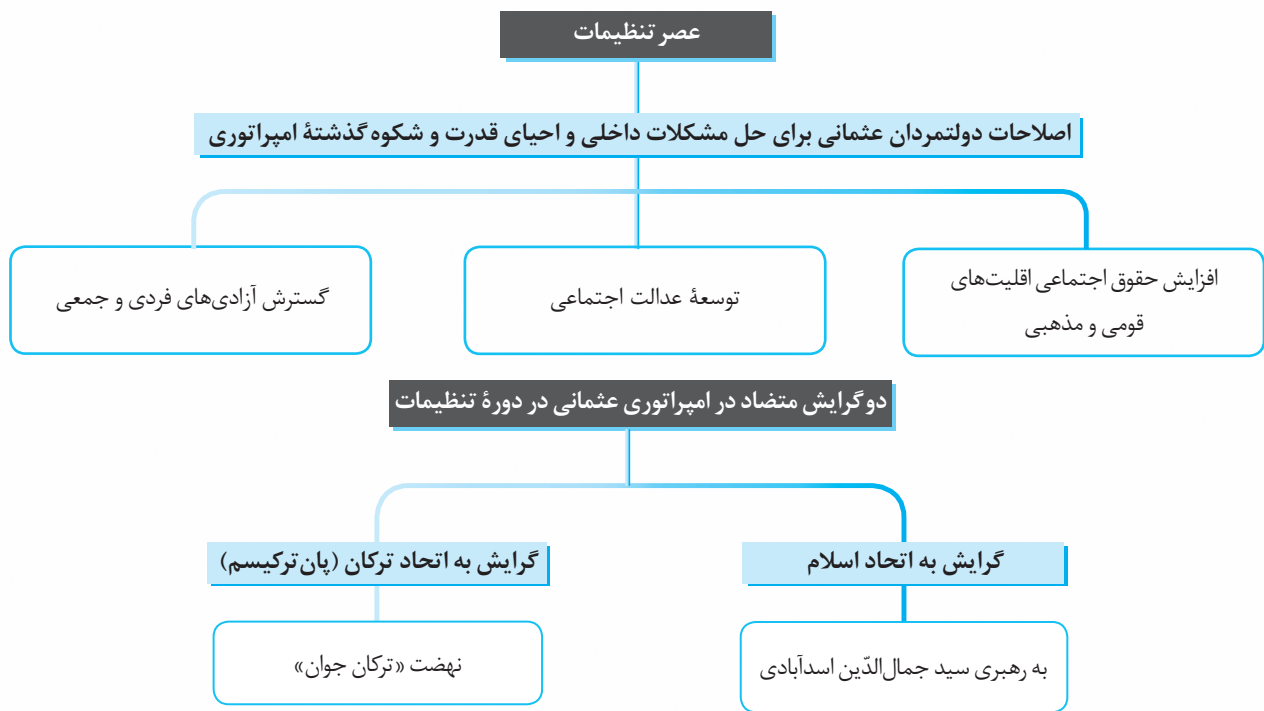

- جنگ های ۳۰ ساله ← این جنگ ها از سال ۱۶۱۸ م، به مدت ۳۰ سال بخش وسیعی از اروپای مرکزی را دربرگرفت.

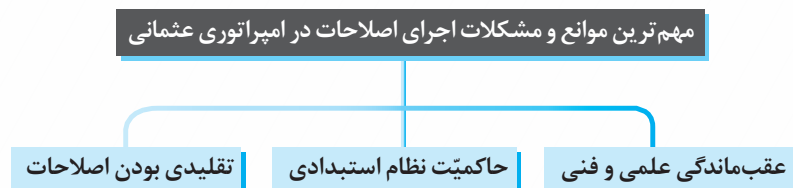
دشمنی و نزاع کاتولیک ها و پروتستان ها در چک - اسلواکی

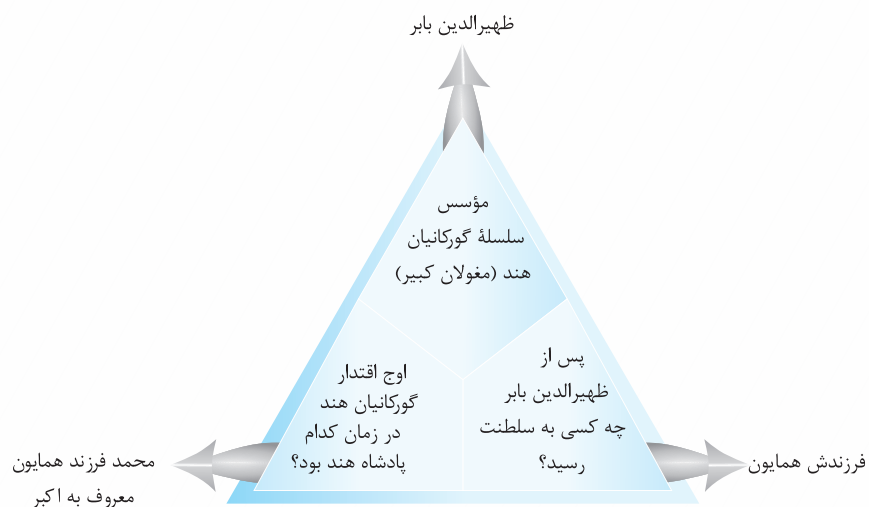
- سرانجام با شکست خاندان هابسبورگ این جنگ ها پایان یافت و عهدنامه صلح وستفالی منعقد شد.

گرایش به اتحاد اسلام به دنبال بازگشت به «اسلام نخستین» و نهضت پان ترکیسم خواستار تجدید حیات عثمانی با اتکا به نژاد ترک بود.

در اوایل قرن ۱۶م. / ۱۰ق. یکی از نوادگان تیمور به نام ظهیرالدین بابر به شمال هند حمله کرد.

اکبر در چهارده سالگی به پادشاهی رسید و حدود ۵۰ سال سلطنت کرد. او پادشاهی سیاستمدار و جنگجویی قابل بود.

◀ در سال ۱۳۷۰ ش. نیز سازمان ملل متحد رسماً، صدام رئیس رژیم بعث عراق را به‌عنوان متجاوز و آغازکننده جنگ معرفی کرد.
 ▶ گروهک مجاهدین خلق (منافقین) در طول هشت سال دفاع مقدس از هیچ اقدامی علیه کشور و ملت ایران خودداری نکرد و از طریق جاسوسی اطلاعات نظامی و تسلیحاتی نیروهای ایرانی را برای عراقی‌ها ارسال می‌کردند.
 ▶ به‌دنبال پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط ایران، منافقین که این کار را نشانه ضعف و ناتوانی نظامی و سیاسی ایران قلمداد می‌کردند، به کمک نیروهای بعثی تهاجم گسترده‌ای را علیه ایران آغاز کردند و از سمت غرب وارد کشور شدند. ^{اما} رزمندگان ایرانی در عملیات مرصاد (کمین‌گاه)، درحد فاصل اسلام‌آباد و کرمانشاه، شکست سنگینی بر آنان وارد کردند.

◆ سؤالات چهارگزینه‌ای ◆

۱ کدام یک از موارد زیر جزء انگیزه‌های صدام از حمله به ایران نمی‌باشد؟

- (۱) رسیدن به رهبری جهان غرب
- (۲) تصرف مناطق نفت‌خیز ایران
- (۳) تسلط بر آبراه حیاتی اروندرود
- (۴) ترس از انتشار افکار انقلاب ایران در میان مسلمانان منطقه

۲ ویژگی مهم امام خمینی (ره) در مقام فرماندهی کل قوا چه بود؟

- (۱) تمسک به مفاهیم جهاد و شهادت و یادآوری حماسه عاشورا
- (۲) تحقیر دشمن و ترغیب و تشویق مردم و مسؤولان به مقابله با نیروهای متجاوز
- (۳) تبدیل میدان نبرد به صحنه نمایش رشادت و شجاعت جوانان ایرانی
- (۴) به نمایش گذاشتن جلوه‌های زیبایی از ایثار و فداکاری در راه دین و میهن

۳ کدام یک از موارد زیر جزء نتایج و آثار رهبری امام خمینی (ره) در زمان جنگ نمی‌باشد؟

- (۱) تقویت روحیه فرماندهان و سایر رزمندگان
- (۲) تقویت روحیه شهادت‌طلبی در میان جوانان ایرانی
- (۳) تبعیت کامل مردم و مسؤولان از دستورات امام در روند جنگ
- (۴) اولویت یافتن مسأله بازسازی ویرانه‌های جنگ برای مسؤولان

۴ خرمشهر طی کدام عملیات آزاد شد؟

- (۱) فتح‌المبین
- (۲) ثامن‌الائمه
- (۳) بیت‌المقدس
- (۴) مرصاد

۵ امام خمینی (ره) به‌عنوان فرمانده کل قوا در دوران جنگ تحمیلی عراق علیه ایران ابتدا فرمان شکستن محاصره کدام شهر را صادر کرد و این شهر در کدام

عملیات توسط رزمندگان کشورمان آزاد شد؟

- (۱) خرمشهر - ثامن‌الائمه
- (۲) آبادان - ثامن‌الائمه
- (۳) خرمشهر - فتح‌المبین
- (۴) آبادان - فتح‌المبین

۶ عملیاتی که در پایان جنگ علیه تهاجم منافقین انجام شد، چه نام دارد؟

- (۱) ثامن‌الائمه
- (۲) بیت‌المقدس
- (۳) مرصاد
- (۴) فتح‌المبین

شهید دکتر مصطفی چمران

شور و صلابت در دفاع از میهن اسلامی

تاریخ
ایران و جهان ۱
سال دوم

۱۳ تصویر روبه‌رو ..... و از آثار تاریخی به‌جای مانده از تمدن ..... است.

- (۱) بنای پارتنون - یونان باستان
- (۲) بقایای شهر پمپئی - روم باستان
- (۳) بقایای شهر پمپئی - یونان باستان
- (۴) بنای پارتنون - روم باستان

۱۴ کدام مورد از نتایج گرویدن کنستانتین امپراتور روم شرقی به دین مسیحیت در اروپا می‌باشد؟

- (۱) سختگیری نسبت به مسیحیان بیشتر شد.
- (۲) دین مسیح در اروپا رسمیت پیدا کرد.
- (۳) خشم و نگرانی روحانیون یهودی و حاکمان روم غربی را فراهم آورد.
- (۴) برخی از اندیشه‌های دینی ایرانیان در بخش‌هایی از اروپا گسترش یافت.

یکی از آلفی تئاترهای رومی‌ها با ظرفیت ۲۵۰۰۰ نفر. دیدن نمایش‌های مختلف از جمله مهم‌ترین تفریحات رومیان - به‌ویژه طبقات اشراف و بزرگان رومی - بود.

ظرف آب یونانی. تصاویر نقاشی‌شده برگرفته از اساطیر یونانی است.

بنای پارتنون یکی از آثار تاریخی مشهور که از یونان باستان به‌جا مانده است.

(سراسری ۸۶)

۱۳ تصویر مجسمه روبه‌رو از مهم‌ترین آثار به‌جا مانده از کدام سلسله در ایران می‌باشد؟

- (۱) ایلامی
- (۲) هخامنشی
- (۳) اشکانی
- (۴) ساسانی

۱۴ نقاشی‌های به‌جا مانده در خرابه‌هایی چون نسا و دورا، یادگار هنر کدام عصر است؟

- (۱) هخامنشی
- (۲) مادی
- (۳) اشکانی
- (۴) ساسانی

۱۵ شهرهای عصر اشکانی به چه سبکی ساخته می‌شدند و مهم‌ترین شهر مرزی آن‌ها چه نام داشت؟

- (۱) دایره‌وار - تیسفون
- (۲) شطرنجی - هاترا
- (۳) دایره‌وار - هاترا
- (۴) شطرنجی - تیسفون

۱۶ در دوره اشکانیان، ساخت کدام شهرها رواج یافت و در این دوره کدام شهر مرزی میان ایران و روم اهمیت زیادی داشت؟

- (۱) شطرنجی - الحضر
- (۲) دایره‌وار - نسا
- (۳) شطرنجی - دورا
- (۴) دایره‌وار - هاترا

یک جنگجوی عصر اشکانی. به این جنگجویان سواران سنگین اسلحه می‌گفتند.

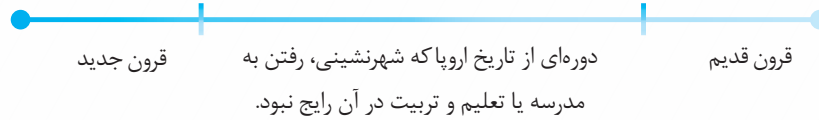
تصویری از معبد آناهیتا در کنگاور

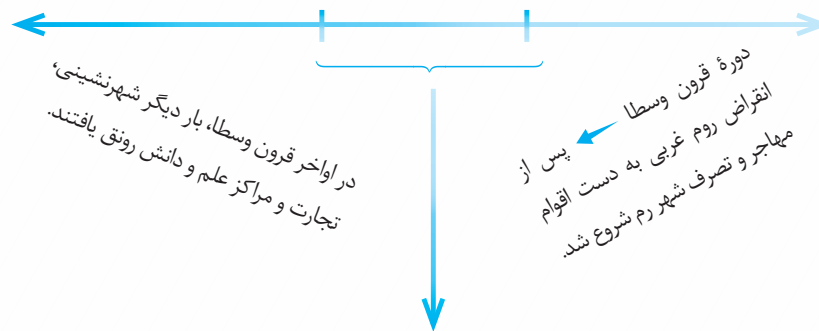
سکه‌های دوره اشکانی

درس بیست و یکم: اروپا در قرون وسطا

قرون وسطا

اوضاع اجتماعی اروپا در قرون وسطا

در قرون وسطا بر اروپا - نظام فئودالی حاکم بود.

